

Β' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

Θεματική ενότητα 7.ι. Η Αγία Σοφία της Κωνσταντινούπολης ii. Από τα Φαγιούμ στη χριστιανική εικόνα

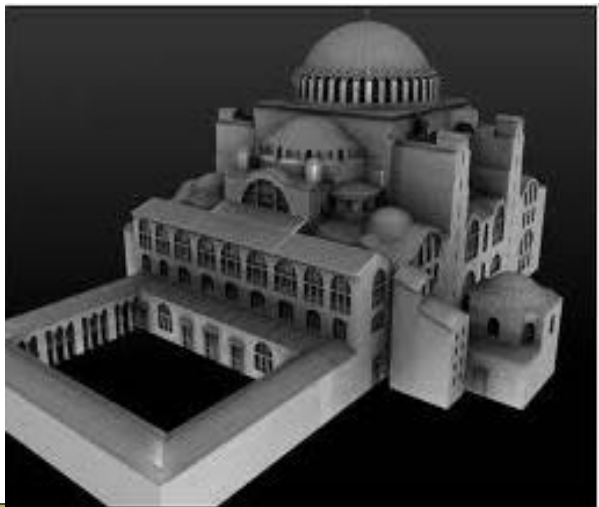
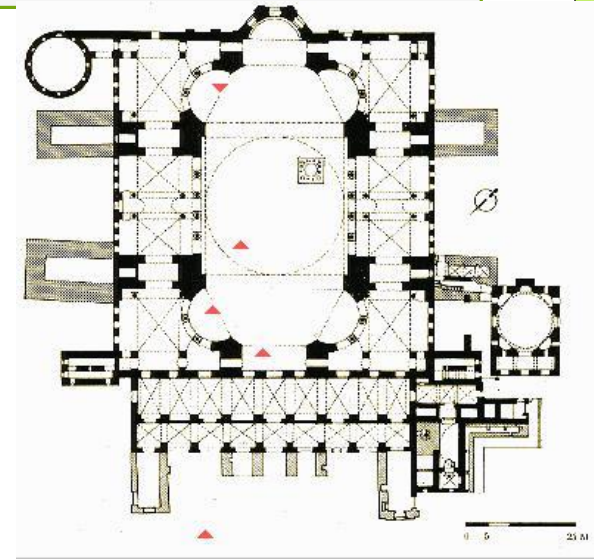

ΘΕΜΑΤΑ

- Αγία Σοφία (Κωνσταντινούπολη)

1. Φαγιούμ
2. Εικόνες του Σινά
3. Φορητές εικόνες
4. Μακεδονική και Κρητική σχολή ζωγραφικής

Η Αγία Σοφία της Κωνσταντινούπολης (6^{ος} αι.)

Αγία Σοφία (Κωνσταντινούπολη): εσωτερικό

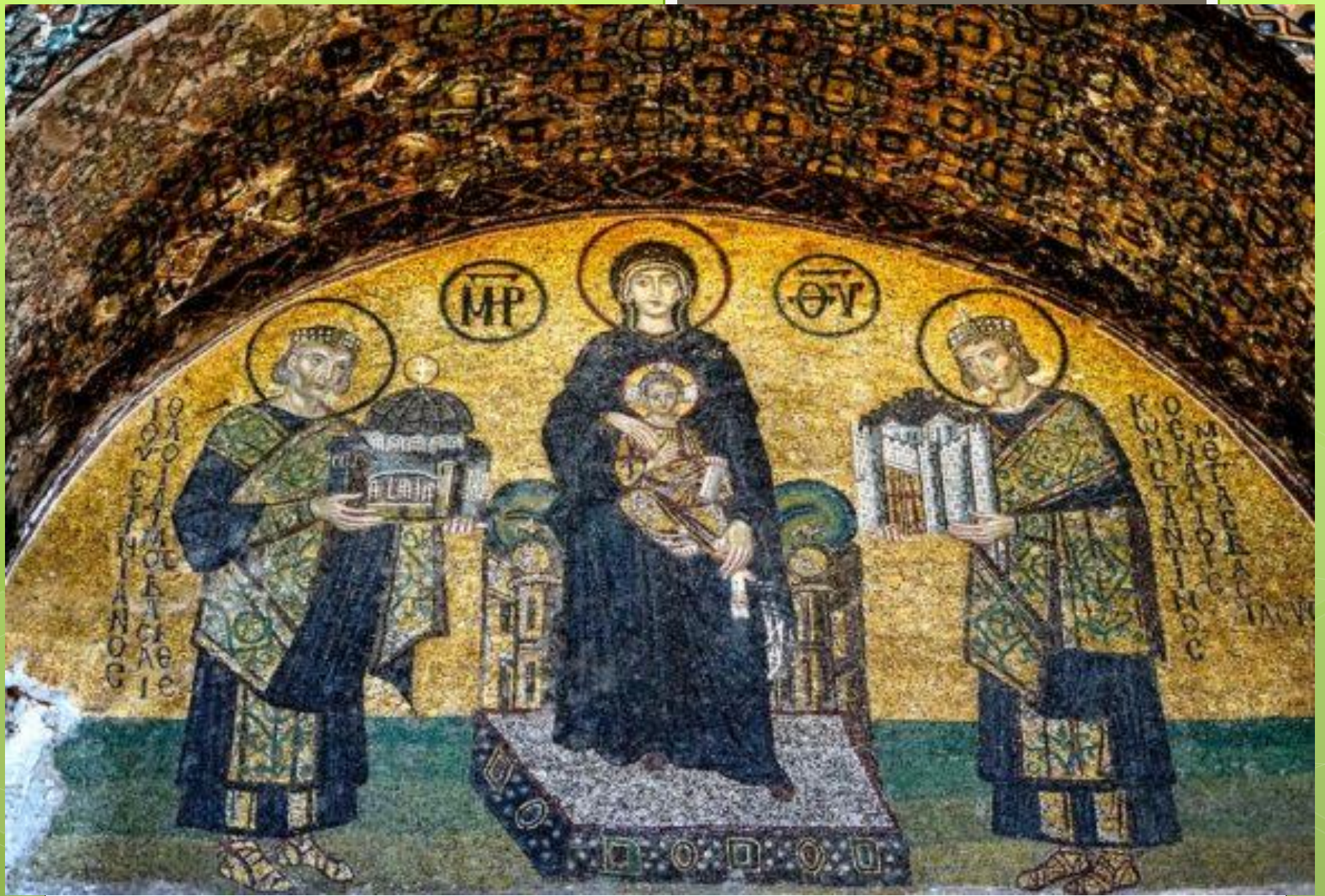

Αγία Σοφία (Κωνσταντινούπολη): ο τρούλος έχει διάμετρο 31μ.,
ύψος 54μ., ενώ στη βάση του έχει 40 παράθυρα!

ΨΗΦΙΔΩΤΑ Αγίας Σοφίας (mosaic)

ΚΑΙ ΤΟΝ ΚΑΙΣΑΡΑ
ΚΑΙ ΤΟΝ ΚΑΙΣΑΡΑ
ΚΑΙ ΤΟΝ ΚΑΙΣΑΡΑ
ΚΑΙ ΤΟΝ ΚΑΙΣΑΡΑ
ΚΑΙ ΤΟΝ ΚΑΙΣΑΡΑ
ΚΑΙ ΤΟΝ ΚΑΙΣΑΡΑ
ΚΑΙ ΤΟΝ ΚΑΙΣΑΡΑ
ΚΑΙ ΤΟΝ ΚΑΙΣΑΡΑ
ΚΑΙ ΤΟΝ ΚΑΙΣΑΡΑ
ΚΑΙ ΤΟΝ ΚΑΙΣΑΡΑ

ΚΑΙ ΤΟΝ ΚΑΙΣΑΡΑ
ΚΑΙ ΤΟΝ ΚΑΙΣΑΡΑ
ΚΑΙ ΤΟΝ ΚΑΙΣΑΡΑ
ΚΑΙ ΤΟΝ ΚΑΙΣΑΡΑ
ΚΑΙ ΤΟΝ ΚΑΙΣΑΡΑ
ΚΑΙ ΤΟΝ ΚΑΙΣΑΡΑ
ΚΑΙ ΤΟΝ ΚΑΙΣΑΡΑ
ΚΑΙ ΤΟΝ ΚΑΙΣΑΡΑ
ΚΑΙ ΤΟΝ ΚΑΙΣΑΡΑ
ΚΑΙ ΤΟΝ ΚΑΙΣΑΡΑ

MP

ΘΥ

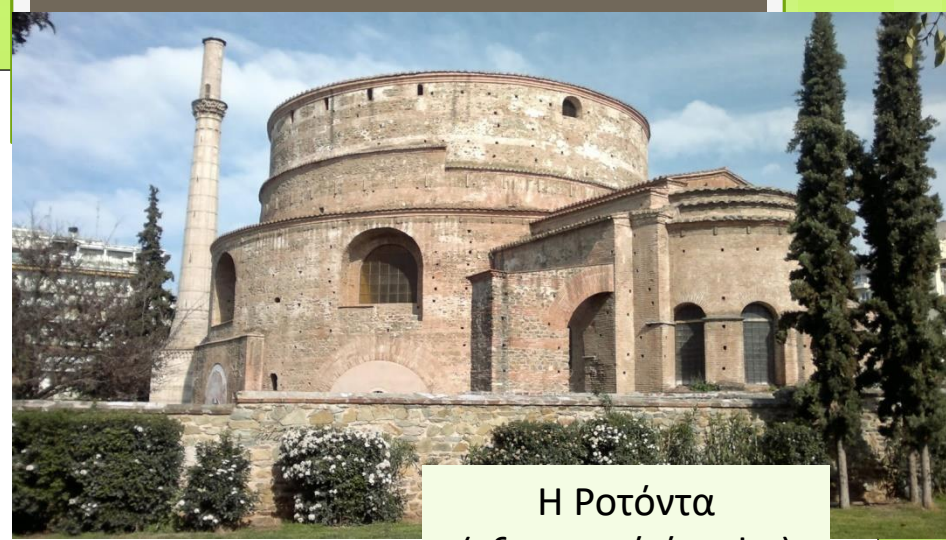

Ο Άγιος Δημήτριος, ψηφιδωτό στον Άγιο Δημήτριο Θεσσαλονίκης, 7ος αιώνας.

Ο άγιος Πρίσκος
λεπτομέρεια από τη ζωφόρο των
μαρτύρων, τέλη 4ου - 5ος αι., Ροτόντα

Η Ροτόντα
(εξωτερική άποψη)

#inthessaloniki.com

Η ουράνια Ιερουσαλήμ, Ροτόντα (Θεσσαλονίκη)

Ραβέννα, Μαυσωλείο της Γάλλας Πλακιδίας

Οι Βυζαντινοί διακοσμούσαν συνήθως με τοιχογραφίες και ψηφιδωτά τους τοίχους και τα δάπεδα των εκκλησιών, όχι μόνο για να τις ομορφύνουν, αλλά και για να μη φαίνονται τα οικοδομικά υλικά της κατασκευής. Τα περισσότερα ψηφιδωτά έγιναν τους πρώτους αιώνες της αυτοκρατορίας, και μέχρι τον 10^ο αιώνα, τότε που η αυτοκρατορία βρισκόταν στην ακμή της. Αργότερα, επειδή κόστιζαν ακριβά, αντικαταστάθηκαν από τις **τοιχογραφίες**.

Τοιχογραφία

Πορτρέτα Φαγιούμ

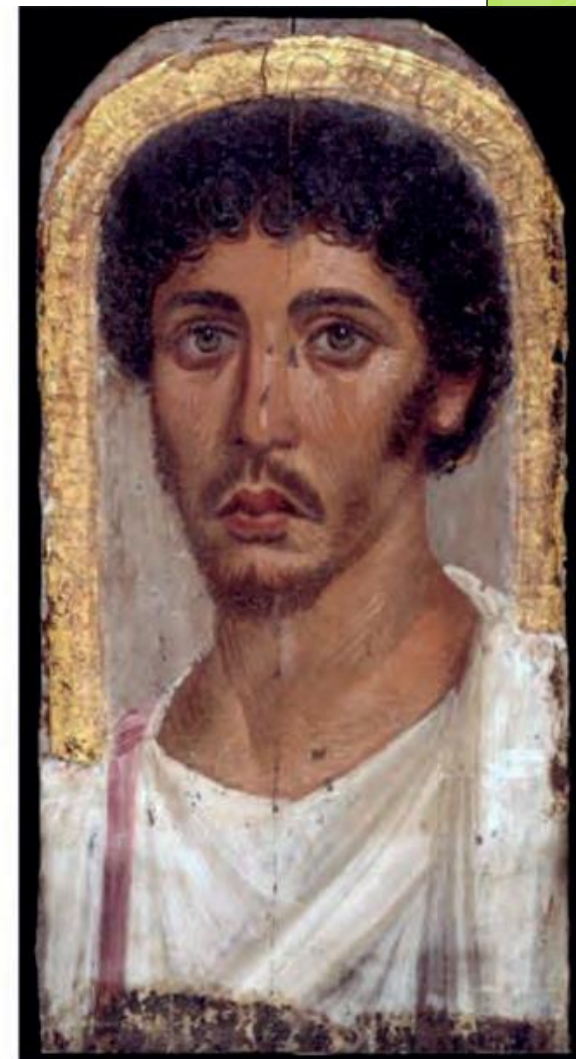
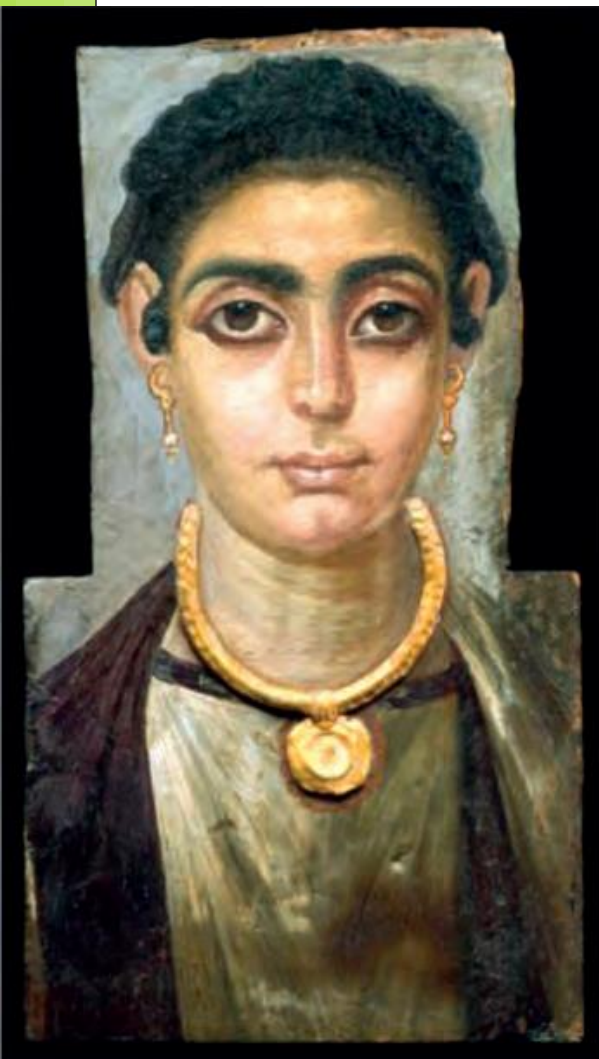
Περιοχή Φαγιούμ (Αίγυπτος)

Πορτρέτα Φαγιούμ (Αίγυπτος)

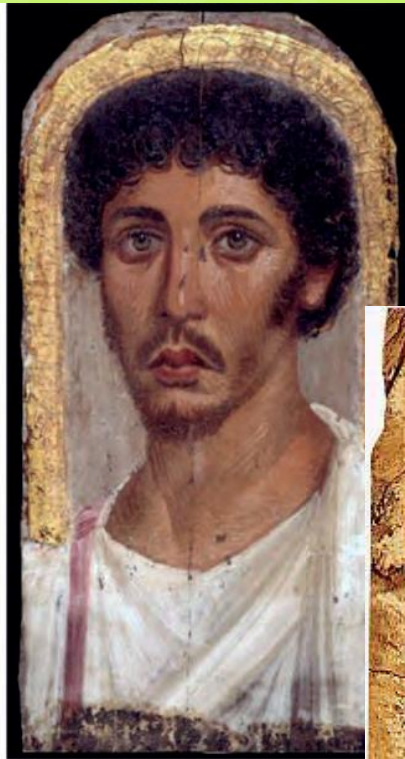
Τρεις πρώτοι αιώνες μετά τον Χριστό.

Ζωγραφίζονταν πάνω σε ξύλο ή λινό ύφασμα όσο ζούσαν οι άνθρωποι που εικονίζονται. Μετά τα έβαζαν σε κάποιο δωμάτιο του σπιτιού.

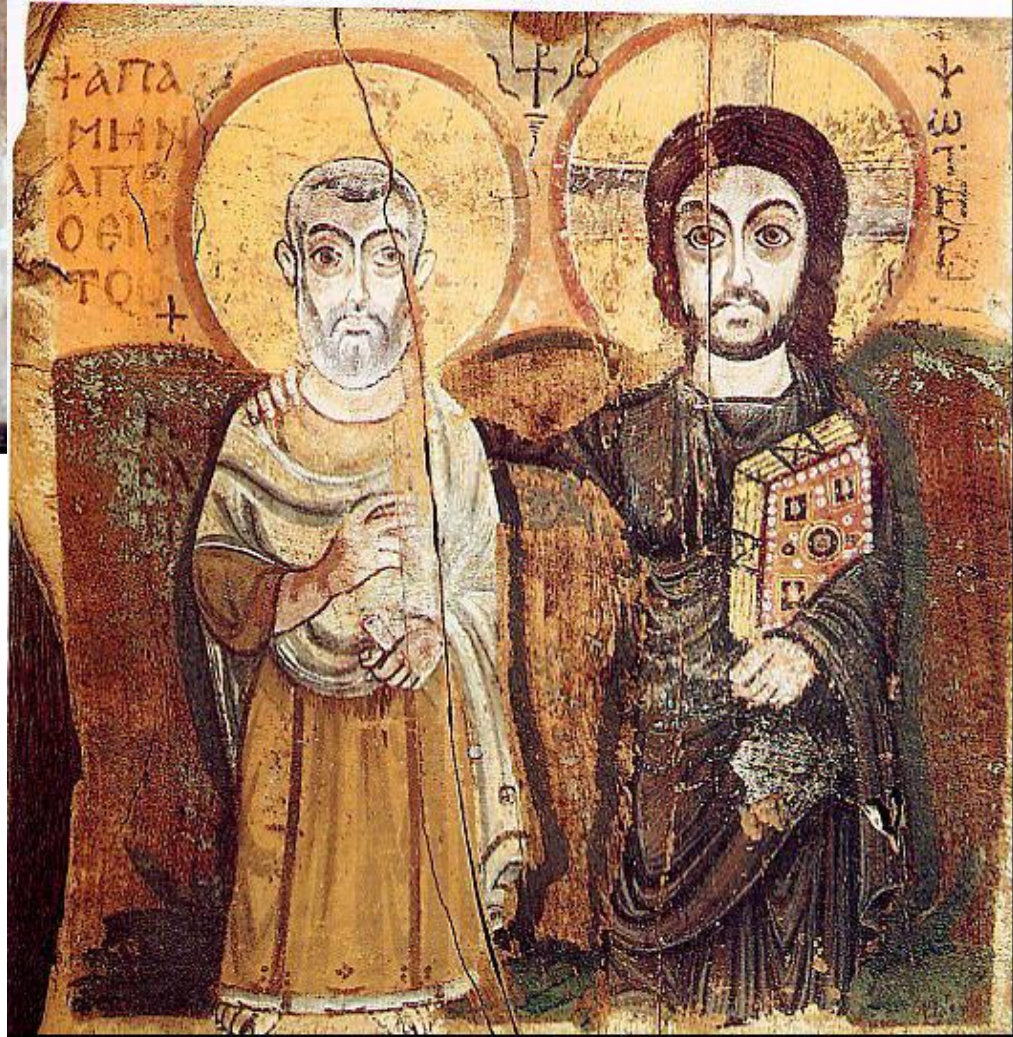

Κάποια από αυτά ζωγραφίζονταν μετά τον θάνατο, κατά τη διάρκεια της ταρίχευσης που κρατούσε 70 μέρες. Γι' αυτό ονομάζονται νεκρικά πορτρέτα.

Ο Χριστός και ο Άγιος Μηνάς, εικόνα από το Βawit της Αιγύπτου, 6ος αι. Παρίσι, Λούβρο.

Οι πρώτοι χριστιανοί ζωγράφοι στην Αίγυπτο, πριν γίνουν χριστιανοί, ζωγράφιζαν παρόμοια “νεκρικά πορτρέτα”. Έτσι εξηγείται το πέρασμα από τα πορτρέτα Φαγιούμ στις αρχαιότερες χριστιανικές εικόνες.

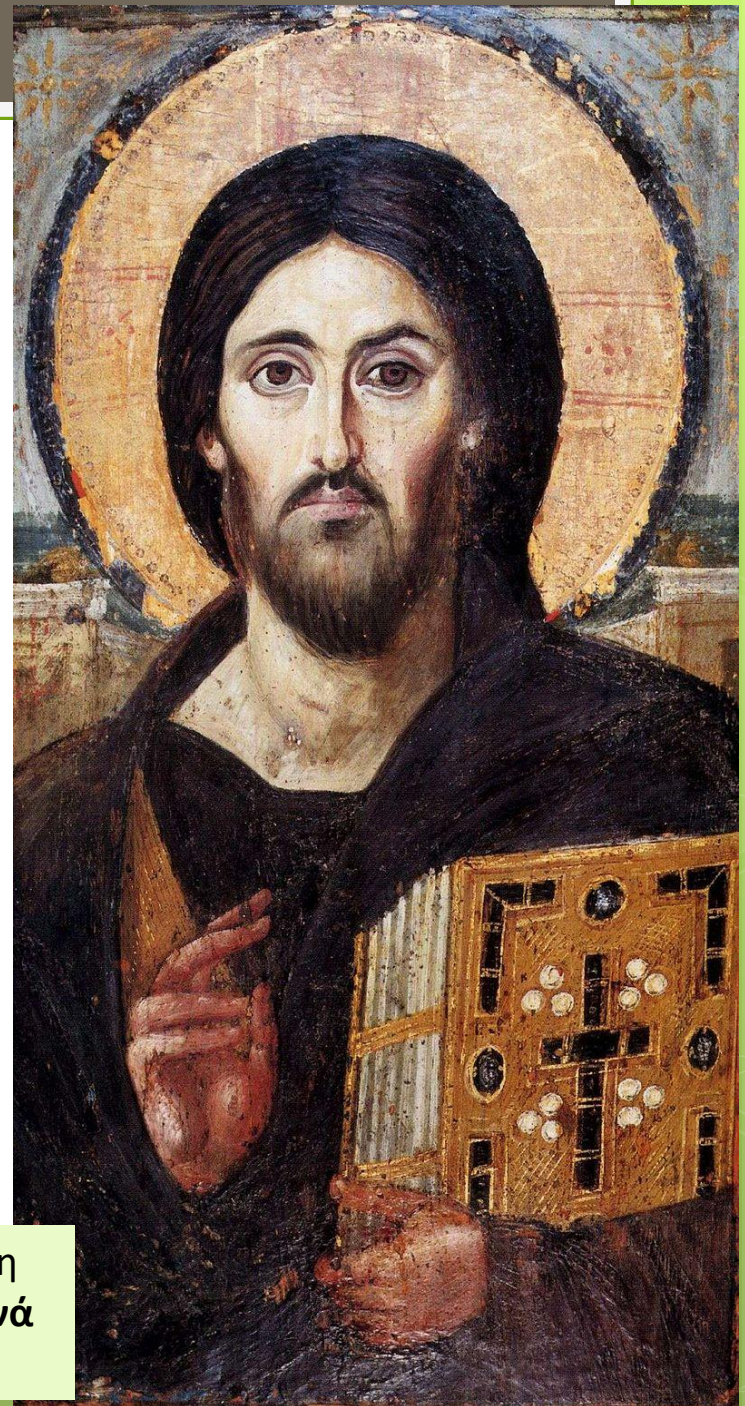

Πρωτοβυζαντινές φορητές εικόνες

Οι χριστιανικές εικόνες ζωγραφίζονται πάνω σε ξύλινες επιφάνειες ή σε λινό ύφασμα, και χρησιμοποιείται η εγκαυστική ή κηρόχυτη τεχνική. **Προσέξτε τα μεγάλα μάτια!**

Ο Χριστός Παντοκράτωρ, από τη Μονή Αγίας Αικατερίνης στο Σινά (6^{ος} αι.)

Οι φορητές εικόνες βρίσκονταν παντού: στις εκκλησίες, στους τάφους, στα σπίτια. Στα πρώτα χριστιανικά χρόνια οι εικόνες ήταν οι προσωπογραφίες των αγίων, οι οποίες τοποθετούνταν πάνω στον τάφο τους, ώστε οι πιστοί να τους βλέπουν. Αργότερα αυτές οι εικόνες έγιναν αντικείμενο λατρείας.

Προς το τέλος της βυζαντινής αυτοκρατορίας, έχουν διαμορφωθεί δύο σχολές στη ζωγραφική: η **Μακεδονική** και η **Κρητική**.

Το κέντρο δημιουργίας της **Μακεδονικής σχολής** βρίσκεται στην **Κωνσταντινούπολη** και δείγματά της υπάρχουν σε όλη τη Μακεδονία. Είναι κυρίως τοιχογραφίες. Τα χρώματά της είναι φωτεινά και οι μορφές φυσικές.

Η **Κρητική** σχολή κατασκευάζει κυρίως φορητές εικόνες και όχι τοιχογραφίες. Έργα της συναντάμε σε όλη την Ελλάδα. Αυτή η σχολή χαρακτηρίζεται από απλότητα.

Ποια εικόνα είναι της **Μακεδονικής** Σχολής και ποια της **Κρητικής**;
(βιβλίο, σελ. 76)

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Τι είναι το ψηφιδωτό;
2. Τι είναι η τοιχογραφία;
3. Πού βρίσκεται η περιοχή Φαγιούμ;
4. Τι είναι τα πορτρέτα του Φαγιούμ;
5. Πώς ονομάζεται ο ζωγράφος των εικόνων;
6. Πόσες Σχολές αγιογραφίας υπάρχουν;

ΠΗΓΕΣ

1. <http://www.elpenor.org/athos/gr/g218aa9.asp>
2. <https://fdathanasiou.wordpress.com/2012/10/18/%CE%BF-%CE%B5%CF%85%CE%B1%CE%B3%CE%B3%CE%B5%CE%BB%CE%B9%CF%83%CF%84%CE%AE%CF%82-%CE%BB%CE%BF%CF%85%CE%BA%CE%AC%CF%82-%CF%89%CF%82-%CE%B8%CE%B5%CE%BF%CE%BC%CE%B7%CF%84%CE%BF%CF%81%CE%B9%CE%BA%CF%8C/>
3. http://agiabarbarapatras.blogspot.gr/2010/08/blog-post_3246.html
4. <http://www.diakonima.gr/2014/08/15/%CF%80%CE%B1%CE%BD%CE%B1%CE%B3%CE%AF%CE%B1-%CF%83%CE%BF%CF%85%CE%BC%CE%B5%CE%BB%CE%AC-2/>
5. <http://www.iaathdigitalmuseum.gr/Default.aspx?id=14&catId=4&subCatId=17&artId=528>
6. <https://imkykkou.wordpress.com/category/%CF%80%CE%B1%CE%BD%CE%B1%CE%B3%CE%AF%CE%B1-%CF%84%CE%BF%CF%85-%CE%BA%CF%8D%CE%BA%CE%BA%CE%BF%CF%85/>
7. <http://www.sophia-ntrekou.gr/2015/10/apostoloy-eyaggelisti-Loyka.html>
8. https://www.artic.gr/wp-content/uploads/2014/10/images_eikastika-afierwmata_fayoum_young_boy%20.jpg